

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАЧІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

D I L O

Wychodzi codziennie rano.

Редация й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 1а, II. ПОВ.
Телефон Реданції 245-41
Телефон Адміністрації 225-43
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Мовто: П. К. О. Львів 504060
• Бакуу "Тєснїя Лїтєрї"
Прага "Дїло".

Рукописів не зберігаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ.

місячно (з чинного)	5.00 дол
квартально	15.00 "
піврічно	30.00 "
річно	60.00 "

В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. ЧЕ.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

Всі точні передплатники дістають щомісяця безплатно книжку 6-ни „ДІЛА“ в об'ємі 10—15 аркушів друку.

Січовики під Хустом.

(Телефоном від нашого кореспондента)

Прага, 22. III. год. 12. вночі.

З карпатоукраїнського фронту прийшли вістки, що січовики нині передерлися з району Драгово під Хуст. Ці вістки повторює нинішнє вечірня пражська преса. Поза тим бої тривають. Здовж румунського кордону чути все ще густу стрілянину, навіть гарматно. Малярське військо обсадило вже цілий румунський кордон аж по Требушанн, але в Чорногорі не відважується йти, так, що гірська границя надалі необсаджена. Ціла велика галавонецька полонина, Рахівщина та Богданів своїми пралісами є надалі тереном боєвих операцій і здається маляри не скоро заволодіють цією смугою. Зі самого Великого Бичкова пішло до Січовиків коло 2.000 селян. З інших селеш реакція та сама, бо селяни, які втекли на схід від малярського війська, оповідають страхіття про малярську поведінку, особливо в селах, які мали білі виборчі прапори. Жахливі є перші вістки, що їх принесли очевидці, яким удалося втекти з місцевостей ще після приходу маляр. Вістки перевірени невели. В Тятівщині, де багато мішаних малярсько - русофільських та українських сіл, які свідомі українські селяни згинули, з цілими родинами.

Чужинецькі журналісти, що ще перед трьома тижнями переїздили автами на шляху Севлюш—Хуст—Тячево, бачили по селах по обох боках дороги маси трупів селян і січовиків. Багато з них обідрани уже до сорочки і босих. У деяких селах картини, що нагадують 1914-ий рік. У самім Хусті місце екзекуцій було коло електрарми, звідки щоранку вивозили гори трупів розстріляних при допомозі скорострілів. Місто все ще живе в атмосфері жаху. В перший день бачили чужинецькі журналісти жахливі картини. Так наприклад дві групи побитих до крові січовиків, які падаючи несли під ескортою рубі бальки під готель „Централь“, дістали наказ покласти бальки на землю і самим стати лицем до муру. Потім прицілювалися до них на команду кількакратно. Тортюри були жахливі. Врешті їх відвели за місто. Бальки були призначені їм на шибениці. Такі випадки Гелгофти української молоді, якої єдиною вищою є любов Батьківщини, були на денному порядку.

Назiosiли мені тут люди вже нині досить
такого матеріалу, але не можу взятися те все

Ганебна роля ген Прхалі.

8. "Друге Ангелмайне Цайтунг" повідомив проїжджого з Хугсту про події з 14-го березня у південній Карпатській Україні. Автор репортажу описує докладно напад ген. Прхали на січови-ків та його "подвиги" у боротьбі з карпатською армією.

Наради дипломатів у Варшаві.

Мин. Бек прийняв у середу 22. ч. м. англійського посла у Варшаві Кенарда і маршала послів де Гурі. Одnocześnie відом. Нова. Нимеччина — Молдавія.

Вам переповісти. Нерви не витримують. Чи дійсно не може ніхто у світі здобути на протест проти того, що діється тепер в Карпатській Україні? Таж людських жертв нараховують там уже нині на 30.000.

Роман Голяш.

мують. Чи дій-
бутися на про-
єпер в Карпат-
ертв нарахову-
Роман Голіян.

180 ростріляних січовиків.

(Телефоном до „Українських Вістей“)

Букарешт, 22. III. год. 11. вночі.

Мороз проходить крізь шкіру, коли дові-
доюся про те, що діється над кривавим кордо-
ном. Приношу Вам трагічну вістку, що румун-
видали мадярам 180 січовиків, які схоронилися
на румунську територію. Це називається, що сі-
човики самі домагалися того. Безпосередньо
після передачі мадяри розстріляли всіх 180 сі-
човиків. У селі Карпатської України (назва се-
ла ми в телефоні не зрозуміли — мабуть Бичків
В. — прим. Ред. «У. В.»), віддаленому 12 км. від
Синоту мадярські легіоністи перевели масакру
населення на очах мадярського війська, яке при-
ганялося до цього. Кількість жертв годі збагну-
ти. Там попала в мадярські руки частина дер-
жавного архіву, якого уряд не встиг вивезти.

Тепер виявляється шойно ціла нікчемна гра чехів. За ціну збереження свого нікчемного життя чехи явійшли у змову з мадярами

Хорвати дістануть незадовго автономію.

ПРЕМ. ЦВЕТКОВИЧ ІДЕ НА ПЕРЕГОВОРИ
ДО ЗАГРЕБУ.

Авас повідомляє з Білгороду: В найближчому часі прем. Цветковіч виїде до Загребу на переговори з хорватською опозицією. У зв'язку з останніми заявами д-ра Мачека підкреслюють, що між провідниками хорватів і білгородським урядом діяло до зблизнення поглядів.

вже 14. ц. м. Напад ген. Прхалі на січовиків у Хусті наступив за попереднім порозумінням з мадярами. Чехи передали муніцію і зброю 4-ох своїх полків мадярам, а що не могли передати, знищили, щоб тільки не попало в руки січовиків. Зате мадяри обіцяли чехам пошадити їх. Чехи вписують у свою історію ганьби побіч видачі адм. Колчака ще Карпатську Україну. Нинішній румунський букарештєнський шоденник „Курентуль“ з 23. п. м. приносить дуже довгу статтю п. н. „Карпатська Україна стала жертвою власного бажання“, в якій відкидає саме ці таємниці. Статтю закінчує „Курентуль“: Ми прогрішили би, якби не признали Карпатській Україні і Січі великого героїства.

В Букарешті залишився ще одинюкий
втікач з Карпатської України д-р Дзьобан.
Він виїжджає до Югославії щойно завтра.

Головні бої на схід від Рахова.

(Телефонат до „Українських Вістей”)

Букарешт, 22. III, 12. год. вполудне.
Вчора намагалося перейти Тису 36 січовиків. Іх усіх мадяри висікали вогнем зі скорострілів. Ця ріка є свідком дантейських сцен від яких стигне кров у жилах. З гір чути відгомін стрілів. На основі оповідання румунських старшин, карпатоукраїнські сили сконцентрувалися на північний схід від Рахова, в силі коло 1400 крісів і 18 скорострілів. Муніцію вони мають, лише харчові засоби зовсім вичерпалися. Голод є тепер їх найстрашнішим ворогом. Мадярські літаки часто кружляють над цілою територією. В долині Тиси оперує 4 полки гонведів та одіа ескадра літаків, що має свій осідок у Слітні. Населення здебільша втікає в ліси. Мадяри подають у своєму комунікаті число вбитих мадярів на 280.

До Кляжу приїжджають постійно поїзди з утікачами. Їх залишають вже у Кляжі, де визначили для них приміщення в однієї фабричної будівлі та в касарнях. Між утікачами українці

створять тільки меншість. Їх число на коло 3.000 утікачів не перевищає 1.000. Найбільше терплять вони від чехів. Чеські старшини і урядники вилучають просто якусь зоологічну ненависть до українців. Серед румунів агітують вони, щоб українців відсилати в Мадяришину, бо українці — це мовляв крайно терористичний елемент і правий і лівий та є вони на службі Німеччини. Чеський посол, який ще досі урядую, заявив румунському урядові, що він не цікавиться утікачами з Карпатської України, бо вони стали мадярськими громадянами. Знову мадярський посол заявив, що ті, які втікли з Карпатської України, не є мадярськими громадянами.

До Букарешту приїхали вчора д-р Мандзюк та д-р Дзьобан. У Сигеті перебуває між іншими полк. Стефанів. До довгої листи полягалих за колю Карпатської України треба ще вписати Гордіс-Горського. Доля ген. Петрова і підполк. Філіповича невідома. Одні запевняють, що вони відступили з військом у гори; другі, що ген. Петрів загинув у Хусті.

Президент о. д-р Волошин досі перебуває в Югославії. Підчас свого побуту у Ключі през. о. д-р Волошин списав дня 19. ц. м. у королівського намісника акт, який підписав крім през. д-ра Волошина представник союму д-р Штефан. Цим представники Карпатської України заявляють, що Карпатська Україна воліла би приєднатися до Румунії ніж стати жертвою малярського насильдя.

Німцям не передам!..

Агенція Авакс повідомляє, що до чеського посольства у Вашингтоні прийшов представник німецької амбасаді і зажадав у німецьких моші передати йому посольства. На те чеський посол відповів у чеській та словацькій мові: Німцем не перелам!

ПРИСЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Небезпека нових міражів.

Львів, 22. березня 1939.

„Французьке радіо із Штрасбурга подає, що Франція і Англія виступає в обороні Карпатської України! — дозволять нам до Редакції один знайомий. „Чи ви це чули? — Ні, я особисто не чув, але чув це такий то громадянин“. — „То хай той громадянин (відповідливо) надрукує ту вістку у своїй газеті, бо ми цього не зробимо.“ „Чи наш політичний провід буде в цій справі щось робити?“ — схвильовано запитує інший громадянин, який теж не має часу і такі справи полагодує телефонічно. „Просимо звернутися під відповідною адресою“ — відповідаємо. „Чому ви не містите палкого некролюгу всіх героїв, що впали у карпатських боях?“ — має до нас хтось інший претензію. „Бо не знаємо ще цілком напевно прізвищ поляглих, щоденно приходять ще суперечливі вістки і тому не хочемо наразитися на те, що живі могли б знайтися на списі мертвих“...

І т. д. і т. д. Коли б вірити телефонічним інформаторам, які діляться з Редакцією вістками, що їх почули на вул. Руській у Львові, то Карпатську Україну зайняли самі лічені щонайменше 10 разів, румуни виперли з неї мадярів, а французи пригрозили машерувати на поміч. Але такі сплітки ще — так мовити — нешкідливі, бо вони є тільки сплітками, які завжди в таких нервових днях родяться, кілька годин живуть і гинуть, щоб відступити місце новій сплітці. І не можна за це ремствувати на земляків, які живуть почуваннями та не всіляк жити якогонебудь іншою думкою. Природно, зрозуміло, інакше бути не може. Пріше представляється справа, коли річ йде про політичні комбінації, які псвстають у головах схвильованих та закурених громадян. — гірші ті покпані нові „концепції“, що їх дехто готов уже приймати та вщерть виповнювати ними місце, осиротіле після фанатичної віри в німецьку опіку над Карпатською Україною.

„Літвінов в обороні Карпатської України!“ — захлистується дехто з захоплення та відомо чи невідомо, просто у своїй безжурній наївності сугерує землякам — проголосити цим разом Літвінова своїм новим „татом“. Як же би інакше? Досі був один „тато“ — тепер мусять бути інші, бо взагалі без якогось „тата“ дехто з наших людей не може жити. Є такі, які обурюються на правопис, який каже писати також рідну національну назву з малої букви, не визнають ніколи вислову „нарід“, тільки „нація“ з великим „Н“, українців нараховують у світі від 50-ти мільонів вгору і на окреслення української сили не мають достаточних слів: але коли склались обставини, що вислів про „віру у власні сили“ перестав бути пустим звуком для свята, тільки виріс до висот реально-політичної коменсности, — тоді без „тата“ не можна обійтись аж 24 години. Як не цей, то той, як не той, то хай би третій, аби киче хтось ним був. І то зараз, негайно, в оцю мить, навіть не спитавши і не перевіривши, чи той кандидат на „тата“ хоче прийняти на себе цю місію. І ще більш невідомо, як той новий український „тато“ у практиці виконав би свою опіку.

А проте є вже люди, які цілком широко й переконано доказують, що треба мершій творити якусь нову партію на зразок колишньої УТД (Української Партії Праці). Іншими словами: поворот до політичного рудофіліства. Зачуваємо, що дехто мотивує потребу такої нової орієнтації аргументами славянської спільноти. Ті самі аргументи, які завжди вирінали при всякому політичному русофілістві, без огляду на державний устрій, систему і режим у Московщині.

Що можлива небезпека відродни радянської течії — це ми відчували моментально, на першу вістку про візмову III. Німеччини підтримувати надалі амагання карпатських українців, оперті на німецькі такі тезі з Мінхену і Вланк. Коли Совіти вертаються до ролі поважного міжнародного чинника для Англії, яка їх послідовно відсувала в тінь та помагала політично ізолювати, і для Франції, яка приготавлялась виповнювати франко-совітський пакт, то не можна дивуватись, що й у частині наших громадян реакція на останній події викликає образ Росії. А проте різниця між зворотом у закордонній політиці будьякої держави та зворотом у напрямках української національної політики політична: мусимо мати безупинно на увазі, щоб виконували таким збо-

ротом ми не дискредитували себе взагалі як політично зріла нація!

Про можливості т. зв. східної української орієнтації витратили вже українці море чорнила і друкарської мазики. І напевне прийдеться до тієї теми вертатись ще не раз і не двічі. Дозволимо собі звернути увагу на одно: Поважний гурт людей, українських соціялістів, широко і палко вірив у змогу співпрацювати з російськими більшовіками. Це були колишні наддніпрянці так звані „незалежні“ есе-деки та ліві есе-ери. В ході революції ставали вони тілом і душею комуністами. Були і старі українські комуністи ще зперед революції. Одних розстріляли негайно, ще поки прийшло до розмови про співпрацю (Шириня і тов., які залишилися у Винниці у 1919 році після II з'їзду уряду УНР), інші встигли ще віддати величезні послуги комуністичній ідеї та спільній совітській державі, — дехто з них на найвищих державних становищах не тільки у Сов. Україні, але й у самій Москві (Конар і ін.). Усіх їх „заликували“, деякі покічили самотубством. Української національної ідеї та взагалі українства не розстріляли, бо і Совітам це не під силу. Але від ствердження факту, що в Києві таки станув могутній пам'ятник Шевченка та що у тамошніх школах учать українською мовою, страшенно ще далека дорога до висновку про потребу політичної співпраці та політичної орієнтації на Совіти! Не маємо найменшого сумніву, що Совіти схотять теперішній момент і теперішню українську атмосферу використовувати для своїх цілей. Але тому почуваємо себе до обов'язку перестерегти українське громадянство: Не кидайтеся від пакту антикомінтернівського в обійми осідку Комінтерну! Не заміняйте одної чужинської великодержави, яка мала виключно власні цілі у використуванні украї-

ського чинника, на ту другу великодержаву, яка тисячелітньою історією, від походу Андрія Боголюбського у 1169 році на Київ, доказувала та доказує свій підхід до українства, до української етнічної території і її багатств та до українського народу, як людського матеріалу.

Нема нічого гіршого, як замінявати гурпатріотизм на дефетизм і панікерство. Очевидно політична думка, яка впадалась, перед новими об'єктивними даними, мусить деякі свої попередні тези превідувати, перерішати.

К. і змінювалися засновки міжнародної політичної ситуації, то мусять змінюватись теж і актуальні для української політичної тактики висновки. Але не робім ще тих висновків тоді, коли ми не знаємо всіх засновків. Не випереджаємо фактів, не спішімось так страшенно, не хаяймо покпані міражі, які знову можуть залишити по собі у наших душах і думках гіркий полли розчарування.

Протиставлюсь взагалі всяким проектам мершій приймати якісь рішення чи то у ділянці теоретичного формулювання нових українських політичних напрямків, чи тим більше щодо якихось конкретних політичних актів, заляків і заходів, бо всякі такі проекти причинюються сьогодні тільки до витворювання настрою панікерства. Хочби навіть даний громадянин мав якнайкращі інтенції та був особисто найрозумнішою одиницею, нервово найбільш опанованою, проте його слова про необхідність такто перестроювати нашу орієнтацію можуть сьогодні властиві на ґрунт абсолютної невідомості під нікі поважні постанови й викликати наслідок, що його він сам не бажав би.

Все воно непотрібне тому, бо таксамо, як не було раніш причини для екзальтації, таксамо тепер нема ніякої причини для настроїв паніки. Стараймось опанувати стооголову сплітку, яка тільки збільшує нервову напругу, не піддаймося теж думкам, що якаянебудь нова політична формула може нам сьогодні допомогти. Ніше нам не допоможе, крім сильних нервів.

3 польської преси.

„Маслосоюз“ і „криза українського руху“.

Варшавський орган оєнерівців „АБЦ“ умістив у найновішому числі (ч. 85 з 22-го березня ц. р.) статтю п. н. „Криза українського руху“, в якій намагається заспокоїти польську прилюдну опінію твердженнями, що українська справа, яка викликає „жах“ серед деяких поляків не є така небезпечна.

„У деяких польських колах запанувала безнадійність, коли йде про українську справу. Ця безнадійність не має найменшої підстави. Не хочемо ні трохи хорувати на фальшивий оптимізм, не хочемо ні трохи легковажити собі української проблеми в Польщі. Але для нас безсумнівне, що вишло ведена пропаганда впоіла переборщену увагу про силу українського руху також у деяких колах польського громадянства.

„Останні місяці виказують зовсім виразно, що український рух серед руської людности переживає виразну кризу. Причини тієї кризи ріжні“.

Перша причина тієї кризи „українського руху серед руської людности“ — це останні події, які „викликали оманність надій“ у зв'язку з Карпатською Україною.

„Коли взяти під увагу, що серед руського громадянства на Червонській Землі панує велика нужда, то тут за негайною розвязкою викликана не тільки політичними оглядами. Сьогодні, коли чудесний привид, що його створили українські провідники, розвіявся і зник, дух сумніву і розчарування поширюється в руському громадянстві. З цим явищем вижеться поширення впливів комуністичної партії, яка досі не тішилася спеціальним успіхом, бо крайні елементи нахилили собі місце у крайніх українських партіях.

Друга причина, на думку автора статті, — це розлам між старшим і молодшим поколінням.

„Старші українські провідники — це з правиха суспільно вироблені люди, але з деякою опортуністичною настановою. Вони мають у своїх руках керму усіх господарських організацій. В їх руках знаходиться українська преса. Політичною репрезентатією старшого покоління є УНДО. Молод-

ше покоління є радикально-націоналістичне, не зносить компромісу, амагає до негайних вирішень. Ідейно стоїть під знаменом ОУН. Керма українським громадянством дулі в руках УНДО, але його провідники претендують опору в молодшому, рухливійшому поколінні, звідати розростається в них деяка почуття слабости“.

Школа кожного слова опрокидувати і спростовувати оті „ревелії“ про українську політичну організацію оєнерівського „доітєка“, про якого можна сказати нашою промткою, що він „чує, що десь дазвонили“. Але до неповідомованості — це дрібничка з порівнянн з тим, що він повинен був даї.

„Останні роки довели до значного зменшення числа української молоді в середніх та високих школах. Діля тут знову ріжні чинники. Передовсім українська молодість пристосовувалась до закликів своїх провідників збокувала своідну готіку з ідуно нової землі, а менше у вихованні власних дітей. Звідси від ряду літ зменше зменшення українських дітей у середніх школах. Сьогодні те зменшення видно й у високих школах“.

Коли попередні „ревелії“ про політичну організацію українського народу в Польщі можна було брати на рахунок неповідомованості автора, то ця реалія про причину зменшення української молоді в середніх та високих школах — свідомо неправда, щоб закривати справжню причину правдивого факту. Але з дальшій частині статті невідомого автора не читуємо ще цікавіші речі.

„Бачимо ще інші прояви, часом навіть прайі, які є правильною спробою українського громадянства що потягає за собою також деякі віддані наслідки. Нерівномірно корисна для українського громадянства праця „Маслосоюзу“ доводить до великої смертності дітей. Ті повіті, що є тереном особливо пожвавленої діяльності „Маслосоюзу“, виказують особливо високу смертність серед немолотів, кормильців і одним молоком та в наслідках нищать родний приріст серед греко-католицької людности: Провідники українського ру-

Примусова втеча з Карпатської України на чужину.

Румунська преса пише, що до Румунії перейшло з Карпатської України понад 1.000 українців. Між утікачами у Сиготі були між ін. проф. Бич, полк. Стефанів з дружиною і її гімназичних учителів з Рахова. В Сиготі заопікувалися утікачами представники Українського Громадянського Комітету: адм. Одовійчук з Сиготи, п. Микола Бабота і пос. Тузік, які прибули з Карпатської України разом з утікачами. Більшу частину утікачів відправляють до Югославії згідно з їхнім бажанням, дехто їде до Відня, а деякі, між ними полк. Стефанів, залишаються в Румунії. Утікачі оповідають, що в Хусті відобраз собі життя вистрілом з револьверу ген. Всеволода Петріва, бо не міг пережити страшною трагедії молодого держави Карпатської України. Далі утікачі заперечують погослоски про смерть І. Романа, який став командантом „Карпатської Січі“ по вбивстві Дмитра Клементуша чехами під проводом ген. Прхалі в Хусті. Чехи, які ганебно поступили на Карпатській Україні, ще ганебніше поступають тепер з утікачами українцями вже навіть в Румунії. Доходить до того, що чехи кидаються з побоями навіть на жінок. Шойно румунська влада прикортала їхні напади. Утікачами щиро заопікувалися представники Українського Громадянського Комітету, представники Червоного Хреста та місцеве населення.

Канц. Гітлер у Клайпеді.

ЛИТОВСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ ПРИЛЕТІЛА ДО БЕРЛІНА НА ПЕРЕГОВОРИ.

Канц. Гітлер виїхав у середу з Берліна до Клайпеди. У Свінмюнде канц. Гітлер сів на кружак „Дойчланд“ і відправив до Клайпеди. Разом з ним поїхав командант воєнної мари-варки адм. Редер, ген. Кайтель, ген. Воденшайд, інж. Ламмерс, державний секретар Штукарт та багато інших достойників. У Клайпеді сподіються кожної хвилини приїзду німецького війська. Всі уряди обсадили поліції та охоронні відділи націонал-соціалістів уже в середу в полудне. Литовські банки в Кайпеді замкнені. Жиди випрошують за безцінь нерухомості і товари і виїжджають до Литви.

В середу пополуночі прилетіла литовська делегація двома літаками до Берліна під проводом мін. Урбінса на переговори у справі перетворення Клайпеди Німеччині. Делегацію привітав на летючій державний секретар Вайцаскер і литовський посол у Берліні Скірпа, який вхопить теж до складу делегації. Німецька преса широко обговорює прилучення Клайпеди до Німеччини, підкреслюючи, що Литва має важні господарські інтереси у Клайпеді.

Перед відльотом до Берліна мін. Урбінс переслав німецькому послові у Ковні Цехлінові ноту, в якій висловлює мотиви рішення литовського уряду у справі Клайпеди. Нота стверджує, що мін. Рібентроп у розмові в

Берліні поставив мін. Урбінса перед альтернативою: або Клайпеді буде прилучена до Німеччини добровільно на основі договору або хід подій доведе до збройної акції проти Литви. Тому литовський уряд висловив свою згоду на прилучення Клайпеди до Німеччини, бо не мав іншого шляху, щоб утримати мир. Одночасно вислав своїх представників до Берліна, щоб обговорити умови відступлення Клайпеди.

Литовська преса пише, що домагання Німеччини поставило Литву перед питанням: або віддати клайпедський край Німеччині або паразити на небезпеку незалежності цілої держави. Преса стверджує, що не зважаючи на втрату клайпедського краю литовці боронитимуть своєї волі, що є найдорожчим скарбом народу. Вкінці преса звизав литовське громадянство, щоб не попадало у зневіру, бо житиме вільне в нових межах своєї держави. Литовський уряд поширив винятковий стан, що обов'язував дотепер у Ковні і ковенському повіті, на цілу Литву.

Прилучення клайпедського краю до Німеччини не викликало сильнішого враження в політичних колах Європи, бо — як підкреслює французька преса — справа Клайпеди була вже віддана пересуджену.

Повна солідарність Риму з політикою Берліну

Агенція Стефані повідомляє: У віаторок відбулася в Римі 4-та сесія великої фашистської ради, на якій Муссоліні обговорив в 1½ годичній промові основні міжнародні положення. По оживленій дискусії рада прийняла таку резолюцію: Велика фашистська рада заявляє, що події в середній Європі мають своє джерело у версальській договорі і потверджує свою приналежність до політики оси Рим-Берлін саме тепер в обличчі погрози, якими є створення спільного фронту із більшовизмом проти авторитарних держав, що не приносять миру, але війну. Рішення великої фашистської ради — пише Вірджініо Гайда в „Джорнале д'Італія“ — висловлюють становище Італії. Італія зали-

шиться вірною політиці оси в кожному випадку з таких причин: 1) реалістична політика Італії не зміниться під впливом таких або інших голосів європейської преси, що передбачує зміну фронту Італії супроти Франції; 2) між Римом і Берліном існує солідарність національних революцій і солідарність нової цивілізації, що її вони створили; 3) всі Італійці знають, що нова коаліція звернена не лише проти націонал-соціалістичної Німеччини, але також проти фашистської Італії. Новий бльок, що його організує Англія, має на меті створити коаліцію подібну до тієї, що її збудовано в 1935 р. проти Італії.

Італія перевела мобілізацію 4-ох річників.

Мовчанка Мусоліні на пропозиції Франції.

Добре поінформовані кола в Лондоні зазначають, що французький уряд звернувся до Мусоліні з конкретними пропозиціями у справі приналежності Італії господарських привілеїв в порті Джібутті і на залізничному шляху Джібутті — Аддіс-Абеба. Ці пропозиції уможливили Італії господарську експлуатацію Абіссинії. Доте-

лер Мусоліні не відповідає на пропозиції, хоч їх пропонує ще минулої п'ятниці. Французький уряд висунув агадані пропозиції — заперечують в Лондоні — в порозумінні з британським урядом. Прем. Чемберлен переконаний, що ініціатива французького уряду в цій справі може виявитись дуже корисною під політичним оглядом.

Генерал Франко ще не приїз марш. Петена.

Париська преса пише, що марш. Петен ще не вручив грамоти ген. Франко. Причиною того спільного візиту зі Сан-Себастьяну до Бургоса є не лише погана погода, але також справа видачі червоної воєнної фльоти національної Еспанії. Червона фльота по останніх подіях у Мадрид втікала до Бізerti, воєнного

французького порту в Африці. Тепер національна Еспанія домагається видачі цієї фльоти ще перед врученням грамоти новим французьким амбасадором. Франції хоче відложити цю справу до повної ліквідації червоної Еспанії або боляй до упадку Мадриду.

Присилайте передплату!

ЧЕСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО В ЛЬОНДОНІ ЗАЛИШАЄТЬСЯ ДАЛІ.

Державний підсекретар Батлер заявив у палаті громад, що згідно з постановою британського уряду становище чехословацького шэрже д'афер, дипломатичного персоналу і чехословацьких консулярних агентів поки що залишається без зміни.

ФРАНЦУЗИ ЗАЯВЛЯЮТЬ ЧЕХАМ СВОЮ СИМПАТІЮ.

Агенція Агаса повідомляє, що 200 французьких послів вислало до чеського посла у Парижі писмо, в якому заявляють, що Франція ще більше, як досі, симпатизує з чехами.

ІНСПЕКЦІЙНА ПОДРОЖ ГЕН. ГАМЕЛЕНА ЗДОВЖ НІМЕЦЬКОГО КОРДОНУ.

Німецька преса повідомляє з Парижа, що ген. Гамелен відбуває інспекційну подорож здовж німецько-французького кордону. В політичних колах звертають увагу, що на основі одного з останніх декретів прем. Даладія реконструовано корпуси французької армії на францусько-німецькому пограниччі.

НІМЕЦЬКІ ЛЕТУНСЬКІ БАЗИ В ІСЛЯНДІІ.

Прем'єр Ісландії, відповідаючи на інтерв'ю соціалістичного посла, заявив у парламенті: Німецький уряд зажадав дозволу на будову летунської бази в Ісландії спираючись своє домагання на старім договорі, що обіймає клавулю найбільшого упрівління. Прем'єр висказав що Німеччина не дістане прав, яких не признає ніякому іншому народові.

ВИІЗД МІН. ГАДСОНА ДО МОСКВИ.

Британський державний підсекретар з кордонної торгівлі мін. Гадсон відїхав з дружиною в середу 22. ц. м. до Москви. Разом з ним відїхали ті особи, які товаришили йому до Варшави.

НОВІ КРОВАВІ БОЇ В КИТАЮ.

Агенція Домей повідомляє, що японські війська переломили 3-ю лінію опору китайських військ на полудне від ріки Сію у провінції Кіансі. Японські війська перейшли на другий бр ріки і є вже недалеко від Бунінг. Китайці мають понад 1.000 вбитих. До неволі попало 600 китайських вояків.

По широкому світі.

— Воєнний литовський корабель „Прелент Сметона“ покинув у середу пополуночі клайпедський порт, що перейшов до Німеччини.

— Марш. Герінг приїхав до Сан-Ремо на дальшу відпустку, яку переїзав у зв'язку з одіями в Чехії та Словаччині.

— Болгарський прем. Кіосеєвський вернувся до Софії зі своєї поїздки до Анкари.

— Німеччина та Італія повідомили голландському комітету нейтралізації, що перестають платити гроші на втримання комітету.

Самоуправні вибори.

ВИБОРИ ДО ГРОМАДСЬКИХ РАД У ЛЬВІНСЬКОМУ ПОВІТІ.

На терені львівського воєводства вислано виборів до громадських рад виглядають такі цифри: в 2.224 громадах обсягнуто 40.782 мешканців з того поляки дістали 21.689 (20.344 в 1934 р.) українці 14.259 (15.364), руси 4.088 (3.066), німці 349 (436), жиди 388 (631).

Ред. Мацкевич у Березі Карпатській

ПАТ повідомляє: В середу 22. ц. м. приїхав до Березі Карпатській табор в Березі Карпатській. Начального редактора львівського „Світа“ Станіслава Мацкевича. Ред. Мацкевич написав у багатьох статтях на сторінках газети про часопису на публічну оцінку так, що від нього довіра до оборонної здатності держави обнижувалася повагу державної влади, та зводила до фактичного настрою у справах внутрішньої і зовнішньої ситуації держави протидію акції національного об'єднання в час національної консолідації польського громадянства.

АВАНС ПОНАД 35.000 УРЯДОВИМ.

Прем. Силандковський затвердив аванс понад 35.000 урядовим. До 4-ої групи авансувало 12 осіб, до 5-ої 201, до 6-ої 761 осіб, а всі інші в числі понад 31.000 урядовим видаються до речущих грошів від 7-ої до 12-ої.

Припинили діяльність філії ТОВМ у Белзі.

Ми дістали відпис такого документу:
Starostwo Powiatowe Sokalskie.
Nr. 472/Stow. I/739.

Sokal, dnia 28. lutego 1939.

Do
P. T. Zarządu Stowarzyszenia p. n.
Filia T-wa Ochrony Mogil Wojennych
w Belzie
do rąk Przewod. p. Katarzyny Myziukowej.

Na zasadzie art. 16. prawa o stowarzyszeniach z dn. 17. października 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 803) zawieszam działalność stow. p. n. Filia T-wa Ochrony Mogil Wojennych w Belzie, ponieważ działalność jego wykracza przeciw obowiązującemu prawu i ustalonym dla stowarzyszenia zakresowi i sposobom działania.

W szczególności stwierdzam, że rzeczony stowarzyszenie urządziło w dniu 2. lutego 1939 bez zezwolenia tut. Starostwa akademię ku czci poległych żołnierzy ukr., w czasie której odśpiewano zakazaną pieśń „Wy żertwoju” i

wyголошено przez Przew. Stow. referat o treści politycznej, propagujący hasła separatystyczne.

Powyższe okoliczności dowodzą niezbicie, że wymienione Stow. wykroczyło przeciw obowiązującemu prawu, a przez uprawnienie działalności politycznej przekroczyło swój statutowy zakres działania, co uzasadnia jego zawieszenie.

Od niniejszej decyzji służy prawo wniesienia odwołania do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie przez tut. Starostwo w terminie 14-dniowym, licząc od dnia następnego po doręczeniu. — Kierownik Starostwa: Bauer.

Ce рішення староства доручено голові філії Т-ва Охорони Воєнних Могил п-ї Мизюковій 17. березня ц. р. Філія вносить відклик до Воєвідства у Львові, в якому подає докази, що 1) філія у приписаному речинні зголосила програму заціпленої академії, 2) що в часі цілої академії був присутній на селі „пшодовнік” поліції в мундурі, 3) що пісні „Ви жертвою” на цій академії взагалі не співали.

Ще про луцький собор.

Виступ польської письменниці Софії Коссак-Шуцької.

В „Кур'єрі Варшавським” появилася стаття польської письменниці Софії Коссак-Шуцької під наголовком: „Під гаслом справедливої ревіндикації”. Стаття домагається ревіндикації багатьох православних святинь Волині, зокрема православного собору в Луцьку. Справедливість цього домагання авторка статті спирає на статистичних даних до речі, вєточних, а саме:

„Число православних у Луцьку — каже вона — рівняється 6.000 душ. На це число вони мають 4 церкви. Католиків у Луцьку 20.000, не рахуючи війська. В них поезуїтський костел, гарнізонний костел (перероблений з церкви — В.) і маленька каплиця при скляні. Необхідність повернення собору латинському обрядові очевидна...”

Не зовсім! Бо, по-перше, хтось підсунув л. Коссак-Шуцькій спеціально спрепаровані числа: офіційна статистика виказує в Луцьку католиків значно менше, а православних більше; по-друге, собор стоїть на землі, пожертвованій під православну церкву князем Василем Красним-Острозьким, яка невідомим способом перейшла до католиків; по-третє, православні в другій половині XIX. ст. перебрали рештки мурів і здвинули сьогоднішній собор власними засобами; по-четверте, в Луцьку, згідно з історичними даними, було понад 16 церков, які в значній більшості шєшли не з вини православних.

Гасло: „забрати собор, бо бракує костелів” — далеко розминається зі справедливостю, як із вищеподаних мотивів, так і з такого простого міркування: хіба православні винні, що колись у Луцьку було мало римокатоликів і вони мали мало костелів? а тепер наїхало їх багато і костелів бракує?

Тому-то трохи дивно, що п. Коссак-Шуцька, яка, буває, вміє поважно підходити до поважних справ, раптом у справі „ревіндикації” церков розминулася не лише зі справедливостю, не лише з офіційними статистичними даними, але й із повагою теми.

Для підкреслення цієї похибки авторки наведемо тут ще одно місце її статті:

„На Волині помічається катастрофальний брак костелів і ксьондзів”.

Ось ілюстрація до цих слів:

У м. Чорториську, в резиденції б. православних князів Чорториських, по війні (недавно) відновлено б. унійський церкву, а потім костел і віддано до вжитку католицького населення, яке складається в Чорториську з двох католицьких родин, а при костелі є п'ять духовних осіб.

Отакій-то, катастрофальний брак костелів і ксьондзів. Є нові осадничі колонії, де може ксьондзів бракує, але-ж не можна цих фактів узагальнювати.

В.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Пленарне засідання сойму.

В середу 22. п. м. відбулося пленарне засідання сойму, на якому прийнято одностайно поправки сенату до бюджету і до закону про інвестиції. Опісля сойм прийняв кілька законів, а саме: про водні меліорації, про облігації, новелу до закону про вивласнення, про допомогу державного скарбу при деяких довгоречинцевих позичках в заставних листах державного рільного банку. Проект цього закону уповажнює видати 4 і пів проц. заставні листи у висоті 50 міль. на довгоречинцеві кредити на родинні сплати, купно ґрунту з парцеляції та інші ціли звязані зі селянським господарством. Зчерги сойм прийняв проект закону у справі хліборобських довгів. Цей закон не має великого значіння, бо не розв'язує основної пекучої справи віддовження селянських господарств. Він стримує покищо платність капіталу довгів селянських господарств до 30. червня ц. р. з тим, що відсотки і кошти від цих довгів треба платити. Осьтак справа основного поладнання віддовження хліборобства залишається не вирішеною. Далі сойм прийняв законопроект у справі зміни закону про ритуальний заріз згідно з поправками комісії. Проти зміни згаданого закону, що передбачує поступення його касування, склав пос. Зомерштайн в імені жидівських послів рішучий протест заявляючи, що скасування ритуального зарізу порушує релігійні почування жидівського народу, який не відступить від свого становища, хочби був наражений на велетенські жертви. Вкінці сойм прийняв законопроект про антикарські палати відкидаючи поправку пос. Великановича до ст. 2, уст. 2 про мову урядовання антикарських палат.

Пополудні сойм прийняв ще кілька законопроектів, між ними новелу до розпорядку президента з 1928 р. про контролю забезпечень та проект закону про публічну службу здоровля. На основі згаданої новели до розпорядку про контролю забезпечень кооперативи, зокрема молочарські та хліборобські організації матимуть змогу забезпечувати домашні тварини своїх членів. Вкінці сойм прийняв кілька ратифікаційних договорів.

† Посмертні згадки.

О. Омелян Радзкевич, парох у Вишній Великій, янівський декан наділений крилошанськими відзнаками, радник Митрополічної Консисторії по тяжкій недугі, після прийняття Найсвятіших Тайн відійшов у вічність дня 21. березня ц. р. в 57 році життя. На похоронний обряд, що відбудеться в суботу 25. березня в год. 8 рано у Вишній Великій просить усіх знайомих

Рідня.

КОНАН ДОРІЛЬ.

Мумія число 249.

Сміт поглянув на нього з розкритими устами, тримаючи в одній руці папіроску, у другій агаслий сірник.

— Мої слова видадуться вам певно ще дивніші тим, що не можу подати вам причину. Я дістав чесне слово. Смію вам тільки сказати, що жити в сусідстві Белінгтема небезпечно.

— Що ви хочете цим сказати?

— Цього саме не можу вам пояснити. Послухайте тільки моєї ради і переселіться так, як це я зробив. Ми посварилися недавно; певно ви це чули, бо ви тоді сходили в долину.

— Так, я чув вашу сварку.

— Це жаклина людини, Сміте, жаклина, того аснора, коли він змлів. Пригадуєте собі? Потім я загнав його аж на край пропасти і він мав відірвати речі, від яких волосся ставало немисл. Я не боягуз, але є речі, що переходять межі. Дякую Богові, що він скинув масу, як ви мав вступити до нашої родини.

— Це вже дуже гарно, Лі, — сказав на це Сміт, — але ви говорите або багато або зовсім мало.

— Перестерігаю вас! — Коли ви маєте до цього причину, то ви можете вст. з „яким випадком визнати ніяка

присяга. Коли б я бачив, що злочинець закладає динамітовий набій, ніяка присяга на світі мені не заборонила б, щоб я йому не перешкодив.

— Але я не можу в цьому перешкодити йому, тому звертаю вам на це увагу.

— На що виставлю?

— Щоб ви вистерігалась Белінгтема.

— Але це дівачество. Чому я мав би боятися його більше ніж іншого?

— Не смію вам сказати більше як те, щоб ви змінили помешкання. Поки ви там мешкаєте, знаходитесь у постійній небезпеці. Я не тверджу, що він хотів би вам пошкодити, але могло б так статись, бо він небезпечний сусід.

— Можє я більше знаю, ніж ви думаєте — сказав Сміт, дивлячись уважно на юнака.

— А що якби я вам сказав, що хтось мешкає спільно з Белінгтемом?

Лі підскакнув, бо не міг опанувати свого зворушення.

— Отже ви знаєте? — спитався насплу.

— Жінка...

Лі упав знов в крісло, важко зідхаючи.

— На моїх устах печатка присяги. Не можу говорити.

— В ніякому випадку, — відповів Сміт вставши — ваші слова не примусять мене, щоб я залишив помешкання, яке мені подобається. Свідомість, що Белінгтем міг би мені пошкодити, уважаю замалою причиною, щоб перенестись. Залишусь там, де тепер знаходжусь і тому, що вже п'ять годин, прошу вибачення, але мушу відійти.

Розлучившись з малим юнаком кількома дрібніми хитрощами, Сміт відходив.

дивним настроєм, наче сильний мужчина, що знає про близьку, хоч і неясну небезпеку.

Аберкромбі Сміт і в часах найзавзятішого студювання любив трохи побавитись. У вікторок і п'ятницю правильно ходив відвідати доктора Петерсона, що мешкав у чудовій віллі в Фарлінгфордї, півтора милї від Оксфорду. Петерсон був найкращим приятелем Смітового старшого брата Франшика, а його дім з доброю винарнею і багатою бібліотекою давав гарну мету для прогульки.

День по розмові з Лієм Сміт встав у 8-й годині авенір від книжки, щоб вирушити — як звичайно — на відвідини до доктора. В хвилині, коли хотів вже залишити кімнату, впав його зір на книжку, яку визначив йому Белінгтем і подумав, що треба б її заернути. Хоча Белінгтемова особа стала йому неприємна, все-ж він не хотів бути нечемним супроти нього. Тому взяв книжку, зіштов сходами і застукав у двері свого сусіда. Не діставши відповіді, стиснув ручку і двері відчинились. Радуючись, що оминє небажаної зустрічі, положив книжку на стіл.

Лямпа була прикручена, одначе це Смітові не перешкодило бачити всю кімнату. Все було тут незмінене: на стіні боажи і зірні голови, крокодил, що зависав з стелі, стіл покритий папірусами і сухим листям. Дерев'яна дошка до праці стояла при стіні, але мумії тут не було. Нічого не свідчило про те, що Белінгтем мешкає в кімнаті ще з кимось і Сміт почав собі докоряти, що майже безпідставно підозрівав Белінгтема. Адже якби той скривав якусь таємницю, то певно не залишив би відчинених дверей.

(Далі буде).

ДО. 4. РКС — Юнае, СЯН — ПОГОНЬ І Б. ПОГОНЬ
СТР. — УКРАЇНА, ВКС — Чорні, Гасмонія — Ресовіа
Польонія — Корона.

Лехія — Польонія.

Вп. В. Цоцин, Чернівці: Посвідку вислали
Бажає числа „Ща“ також.

प्रति वृत्त, चक्रादि...